

Jaunimas

Mėnesinis laikraštis skiriamas jauniems.

TURINIS: Jieškojimas Dievo. — Iš kasdienio mano patiros: Graži pažanga; Kame velnias. — Apžvalga: Valdovai ir giventojai; Vokios kaizaras ir vienas jo nuomininkas; Pasikėsinimai ant valdovų givibės; Jungtū Amėrikos Valstībū valdovas; Amėrikos Lietuviū rūpesnis Prūsū Lietuviū atsigavimu; "Sántaros" draugijos; "Sántaros" draugijū darbas; Nepaprastas vākaras "Giedotojū Draugijos"; Lietuviū išdirbiniū pārodos. — Pasikalbėjimai: Koku būdu galima suzinoti savo pašaukimā? Kān dariti, kad greittiau skaistībės gīveniman sugrīzti? Ar īra kokie šventieji ir angėlai dangūje? Ar pragare būs kokie īrankiai sieloms kankinti, ir kur īra prāgaras? — Nauji rāštai: Vidūnas, Amžina Ugnis. — Iš leidėjū - rašitojū pusės. — Vaizdelis.

JIESKOJIMAS DIEVO.

Regėjimas.

Buvo koks jaunas žmogus daug girdėjęs žmones kalbant apie Dievą. Bet nieko tikra iš to suprasti negalėjęs. Niekas jam nežinojęs apreikšti, kas tai Dievas. Bandė jis tad iš rāštū tai suzinoti. Bet ir tše nieko gera nerādo. Vien tik tedidėjo jo pasiilgimas prieiti prie to, kān žmonės Dievu vadina.

Tai jam kas-nors pasākė, jog tranksmingoj vietovėj gīvenās labai išmintingas žmogus, tikras žinīs. Ir mūsū jaunutis tuojau pamānė, tasai galėsiās jam atsakīti ī visus klausimus. Skubinos todėl nueiti pas jį. Pasiilgimas Dievā pažinti jį nešte nešė.

Bet vos buvo īzenges ī žinio namus ir līg nebežinojo, kaip ir klausti. Tokia īpatinga ro-

mībē, tarsi koks Sventumas ir malonumas jī pasveikino jau prie slenkstio.

Tuojau atėjo jī pasitikti ir patsai žinīs. Ir jis dabar jo akivaizdoj stovėjo. Ir buvo tai jām nepatirtas apsiareiškimas. Norėjo jaunutis akis kreipti Salin. Bet nezinojo kur. Līg tojo žinio akis vis dėlto zvelgtū ī jī. Tokios jos buvo įpatingos. Pilnos prakilnībės Sviesos, ir tarsi regētū žmogaus sielos net gelmes.

Kvietē jaunutī atsisēsti. Ir matīdamas, kaip tām visos mintīs dingusios ir visas mánimas pasilpnėjes, žinīs pradėjo kalbėti. Tārē, līg visa žinotū, kām jaunutis atėjes. Ir aiškino, kad niekas negális kitām pasakīti, kur Dievas ĩra, kad Dievas visuomet pasilikās nezinomas, jeigu jis pats nepasiekās žmogaus sielos. Todėl reikiā Dievo jieškoti. Tik turētū kiekvienas visuomet atminti, jog Dievas kiekvienām artiau uz visa. Ir baigē savo išguldīmus tardamas: "Tai dabar eiki ir jieškoki jo!"

Nezinojo jaunutis tikrai, kas buvo atsitike, kaip jis vėl sau vienas vietovės tranksme stovėjo. Bet viena mintis jī dabar visai pagāvusi laikē: Dievo jieškoti.

Ir jis bėgo, kiek tiktai galėdamas nuo žmoniū ir jų ūzimo. Nukeliāvo ten, kur augsti kalnai baltu sniegu saltai apklotomis viršūnėmis tīliai kīla tarsi tiesiog ī pātī dangū. Tše jis dabar buvo vienas tīloj ir gamtos didībėj bei tīrume.

Kaip visa-tai jī pildē prakilniausias jausmais! Kaip jis kvėpuodamas tīrūjī kalnū orā līg maldas

tārē pagārbinti tām, kas jī taip neapsākamai slėpingai apgobē ir jī Sventino! Koks jis tik ir buvo māzas prieš visā šitā regimā didībe! Koks jis buvo nešvarus ir nuodėmingas prieš tū kalnū skaidrumā ir Sventībe! Koks jis buvo žiaurū jausmū! O šison gīveno pati malonībē! —

Ir jis nutarē tše pasistatīti trobele ir tše gīventi. Žvalgėsi. Toli išvīdo kalnū piemenū trobele prie kalnū slėnio. Milžinos uolos tai trobelei teikē tarsi apsaugā, ir žaliuojā mediai jā puošē. O netoli nuo tos trobelės piemenīs linksmai dainuodami gānē savo gīvolius. Tikrai visi tie gīviai gīveno Sventībės prieglaudoj.

Bet netrukus sukilo vėtra. Ir dār gīviau pastojo jaunutiui jausmas, jog šison valdo visāgalē. Pradėjo kalnai tarsi josios giesme giedoti. Perkūno griausmais atgarsėjo visokie šauksmai ir rėksmai iš mediū, giriū ir uolū. Līg tše kazin kaip skaudiai vieni dejuotū, kiti rīkautū, kiti mirdami gaustū. Vis labiau sukilo ta giesmē. Tikrai buvo, līg visāgalēj pranīktū ir visas pasaulis.

Negirdėtas buvo toks galingumas mūsų jaunutiui. Bet līgiai to buvo pasiilges, tuo begālo pasimėgo. Tik matīti nieko negalėjo. Visi kalnai buvo vėtros ir sniego rūkaiš ĩsiausti. Vien jo artībėj liko kalnai tīlūs. Rodēs, jie su juo kartu klausītūs ir žiūrētū.

Pagaliaus nustojo vėtra. Prašvito vėl tolībē. Ir mūsų jaunutis vėl žvalgēs. Įpatinga buvo ta tīla. Kalnai išrodē, līg būtū kitokie pastoje. Nebe-

buvo tos piemenų trobelės. Nebebuvo piemenų ir gėvolių. Ir nebebuvo tų žaliuojantių medelių. Nebemâtė ir tų saugojantių uolų. Kas jâm buvo pirma taip gražiai išrodus, tat buvo dabar didis uolių griuvėsių kâpas.

Neapsâkomas skausmas pildė jo siela. Netarė jįsai: "Dievui dėkui, kad nors aš gėvas išlikau." Tokia mintis būtų jâm baisi buvusi. Vien tejutė, jog nėra visoj toj kalnų gamtos didibėj širdies, nėra malonumo. Skaudi jįnai, kieta, baugi. Tikrai tše Dievo nėra. Nors ir rodėsi, lig tše jįsai vienat tegalētų ir būtį.

Greit pasirėzes jaunutis keliâvo šalin iš tos vietos. Keliâvo be paliovos ir pasieko jûras. Nors ligiai perkûnijos audra tše kilo, bet jâm tai kaip tik ir tiko. Visu pasimėgimu jis žvelgė, kaip žaibai tviskėjo iš juodo dangaus ir krito į tamsųjį vandenį, kurs bangų kalnais kilo augštîn ir artîn pas krantâ. Ir tše lig viso pasaulio rîkâvimâ išliedami griuvo atgal į jûrų gilibes.

Taip tos bangos plaukia per âmžius, keliauja krâstan ir dingsta jûrose. Ir nesilaudamos gieda griausmo balsu savo giesmė, kuri îra amžinibės apsâkîmu. O perkûnija dabar tâm pritarė. Dangus ir jûros buvo pilnas vienumas. O kaip ir jû galia apsireiskė, nebuvo tše jokio skaudumo. Ir tebuvo galima visu-tuo gėrėtis. Ir jau buvo betariâs jaunutis, jog jautiâs surâdes Dievâ.

Tai ligiai vėl viena banga atkilo, o taip smarkiai, lig visâ jûrų gâliâ norētų šiâm žmogeliui

apsakîti. Ir tad vėl dingo. Bet ligiai po jaunutio kojų paguldė laivo dalele su geležinės virvės galu.

Ir staigu jo siela pamâtė praėjusius laikus. Kiekviena banga lig jûjų vienâ nešė su savimi. Ir lig kiekviena jû ir gaudė ne tik jûros gâlios giesmė, bet kaip jos ir be pagailėjimo îra žmonių gėvibe skandinusios, kad jû ūzime kaip silpnas atsidūsėjimas îra nuslope nesuskaitomi mirties baimės šauksmai.

Tikrai, šalta, žiauri ta didibė! Nors jaunutis ir jautėsi mâžas niekas prieš jâ, kâm ir neverta didesnio atbojimo, tatiau jo siela skaudiai pasiilgo kito. Nemâtė jis tše Dievo, kurio taip labai jieškojo.

Ir vėl nuliūdes jis kreipėsi į kitus kraštus. Keliâvo toli be pâilsio. Ir pagaliaus stovėjo prie didiųjų smiltînų. Didė tîla plasnojo aplink jį savo neregimibėj. Vėl apėmė jį tas neapsâkomas didibės jausmas, kurs jį galingais sparnais bandė iškelti iš jo mazumo. Bet tie smilties grūdeliai lig degino jâm smegenis tardami, jog jis esâs tiktai pasaulije ir toks mazutis grūdelis ir jo âmžius amžinibėje nei akies mirksnis.

Ir jis mâtė saule tekant ant to bekraštinio smiltîno ir jį kaitinant visâ dienâ. Vis aiškiau pasirodė smilties kalnai kaip sustingusios jûrų bangos, iš kurių padingusi visa galia ir visa gėvibė. Tos ilgos eilės išveizėjo savo gelsvumu lig kazin-kokių milžinų numirėlių kaulai.

Mintise nuskendes jis laikė îbedes savo akis į vienâ smilties kaupâ. Svelnus nors ir karštas vėjelis žaidė aplink jį kartais į smiltį pûsdamas

kiek jis tikt istengê. Tai islengvo ir atidengê, kas buvo apkaupia: tikri kaulai, tai gîvoliû, tai ir žmoniû. O kaip î jaunutî žvelgê tos kaukolês be akiû!

Ir jis bêgo nuo tû tîrû, kuriû vos pâkraštî pasiekés buvo. Jo širdîj skaudus balsas rêkê: Ar tai Dievo nêra? Ar žmogus têra tik augštiausias to, kas gâli jausti, išmanîti ir gâli pasigailêti?

Pargrîžo namon. Nusimines, jog Dievo, tikrojo Dievo nerâdes, kaip jî susirasti buvo mânés. Ir vël bandê nueiti pas žînî. Jau stovêjo prie jo durû. Tik lîg bailu buvo belsti î jas. Ir lîg tše prie durû dâr supêsi ta mintis, kuriâ žînîs jâm buvo padâves, bûtent, kad Dievas kiekvienâm artiau îra uz visa. Tai atplûdo ir kitos mintîs. Žmogû buvés pamiršes. Pamiršes, kad žmonija îra pasaulio dalis kaip ir kalnînai, jûros ir smiltînai. O koki jî gîva! Kiek jî apreiškia! Tše dvasia, tše siela! Tše tur bût ir Dievas veikiau randamas.

Ir jis êjo î žmones. Ir žvalgêsi ir klausêsi tarp jû. Tîrinêjo žmonijos âmžius. Vaikštiojo jos statîtuose rûmuose. Stebêjosi jos darbai, kuriû ir âmžiai sugriauti negalêjo. Ir îžengê î jos dievnamius. Tikrai tše buvo kito-kas, ko nebuvo niekur nei jautes ir nei patîres. Tše skambêjo balsai, lîg iš kokios nemâtomos praeities, ir lîg iš kokios nezinomos gelmês. Jie apsâkê augštîbe, malone ir teisîbe.

Tatiau visa, apie kân jie kalbêjo, liko uzklota kazin-kokia uzdanga. Kas tai tik buvo, kas taip jî skîrê nuo to didiojo jo taip neapsâkomu pasi-

ilgimu jieškomojo slêpinio? Žiûrêjo akîliau î tâ uzdangâ. Ir nustebó. Bûvo jî sulipdinta iš troškimo statîtû rûmû griuvêsiû ir kraujo, žmoniû kraujo.

Užmerkê jaunutis akis. Žmonijoj jis buvo râdes, kas rodê î tolimâ angâ. Bet šale jos stovêjo dvi baisîbi: troškimas ir nekanta. O prieš juodu buvo matîti griuvêsiû kalnai ir kraujo jûros.

Jaunutio širdis alpo skausmu. Jo pasiilgimas, rodos, niekuomet negalês bûti nutildomas. Ir jis dûsavo: Žmonija, tu augštiausias pasaulio reiškinî, koks baisiai kruvinas îra tavo veidas! Visos gamtos baugîbês tavîje îra sukilusios, jeib nuslopintû, kas tavo prakilnîbe apreikšti galêtû!

Ir jaunutis êjo vël sau vienas. Vaikštiojo savo namû vietovêje. Ir nebežiûrêjo î žmones. Viltis jâm buvo dingusi, kad galêsiâs nutildîti savo pasiilgimâ. Tiktai vos dâr pamânê, ar nereikêtû dâr kartâ klausti savo žînio. Gâl aiškiau prasitartû.

Tai pastebêjo didiâ žmoniû daugîbe einant î kokî didî nâmâ. Ir jis êjo su kitais. Buvo tas nâmas jau labai pilnas. Sâkê tše kazin-kas kokiâ kalbâ. Ir žmonês labai geidê jos išgirsti. Bet jaunutis nesuprâto, kas taip galêtû žmones pritraukti. Žengê vël laukan. Prie durû buvo pirma pamâtês didî laiškâ su zodiais. Juos tai dabar bandê suskaitîti. Didiosios raidês lîg târê î jî: "Žmonijos pazanga."

Daugiau ir nieko nebuskaitê. Žmonês briaudamies pastûmê jî iš vietos. Tai vël mêgino eiti artîn ir klausîties tos kalbos. Islengvo îsigrûdê

galelî î sâlê. Ir išgirdo visai aiškiai kalbantiojo balsâ. Labai tas jî ir nustebino. Skambêjo jâm iš to balso î ausis visai tat, kas tuokart buvo jâm iš žinio akiû spindêje. Toks îpatingas, tarsi kokios uztekantios saulês pasveikinimas.

Pagaliaus ir suprâto zodius: "Žmonija tegâlî pakilti, kad Dievas joje uzsgeima. Tai atsitinka, kuomet skaistîbê pasišventia prakilnumui. Milionas žmoniû tai ir jautia. Gârbina todêl skais-tîbe kaipo Dievo motînâ. Ir tai îra jau svarbus pazangos dalîkas . . ."

Kaip zaibas tamsiâ šâlî, taip šie zodiai nušvietê jaunutis sâmonê. Tik gaila, kad negalêjo daugiau suprasti. Perdaug ûzê ir stumdês žmonês aplink jîjî. Bet išgirstieji zodiai jâm ir uzteko. Žinojo dabar, jog ne taip galima Dievâ surasti, kaip tai darîti buvo bandes. Išmukti reikia skaistîbe gârbinti ir jai pasiduoti. Sirdî skaidrinti, taip tegalima pradêti Dievo jieškoti.

Ir jis sau êjo ir tuo nauju būdu jo jieškojo. Bet buvo tai labai sunku. Tigrâ kovâ reikêjo iš-tûrêti. Ir jî tesêsi labai ilgai. Niekai buvo prieš jâ tos kelionês ir pritirti baugumai bei skausmai kalnînuose, prie jûrû ir didiûjû smiltînû. Bet pagaliaus aiškiai jautê, kaip viršû palaikâs ir kaip skaistîbê pradeda palaiminti jo sielâ.

Tad ir atsitiko stebuklas. Nauja, visai dâr nepatirta esîbê uzgimê jo sieløj. Ir lîg visi pasauliai ir dangûs sugiedojo jo sielos augštîbêse neapsâkomajâ amžinîbês giesmê. Negalêjo nei

suprasti, nei išmanîti tos didîbês ir gâlios, kuri dabar jâm apsireiškê. Kân jis kalnînuose, prie jûrû ir smiltînû patîres buvo, tai pasirodê tik lîg kokie šesêliai prieš tân, kân jis dabar sužinojo. Bet ir neapsâkomas malonumas iš to spindêjo î jî. Ir jis tegalêjo tîliai pagârbindamas prieš jî nusilenkti. Visa jo esîbê buvo vienas tik zodis: "Mano Viešpatî! Tu mano siela!"

Vaikštiojo jis tad po pasaulî. Bet kaip îpatingas tasai jâm dabar išrodê! Visame, kas îra ir kas atsitinka, jis mâtê Dievâ. Tarsi Dievas pats zvelgtû iš jo sielos î visa, ir save visame matîtû. Iš viso jautê spindant tân pâtiâ šventâ gâliâ, šventâ dvâsiâ. Tik tas Dievas, kurs jo sieloje apsireiškê, tas jâm taip žmoniškai arti buvo, lîg jîjî globtû, kaip motîna savo kûdikî. Ir aišku pastojo jâm tas žiliosios senovês mokslas apie Dievâ Têvâ, Sûnû ir Sv. Dvâsiâ.

Visai kitaip dabar ir išrodê naujai patirami apsireiškimai gamtoje ir žmonijoje. Nebuvo taip žiauri ir beširdê mirtis. Jautêsi jaunutis gîvenâs anapus uzgimimo ir mirimo. Anapus jû esanti visa gîvîbê. Visi skausmai, kurie kergti prie anûdviejû, rodês negâlî pasiekti jo esîbês. Visa, kân žmonês kentia, kame jie žûva, teesâ jû patiû stovio tvariniai, kurie juos vâro kilti augštîn, malonên, meilên, Dievopi.

Tai ir atminê žinî. Nuêjo jâm pasakîti, kân dabar sužinojes. Ir stojos prieš jî. Bet lîg pa-dînges buvo skirtumas tarp jûdviejû. Lîg būtû

žinīs ir jis vienas ir tas pats. Ir līg būtū neapsākoma, kaip arti jām Dievas. Didē tīla ir prakilnībē buvo jo esībē.

Vidūnas.

IS KASDIENIO MANO PATIROS.

Grazi pazanga.

Ira tūli metai jau praėje. Buvo rengiama "Lietuviū Sventē" Tilzēj. Sutikau senai nematītā žmogū, kurs kartā vis buvo norējes vienas pirmiausiūjū būtū tose Sventēse. Ir paklausiau jo, ar šī kartā ir atkeliausiās. "Žinoma, žinoma", atsākē jisai. "Kur aš neatkeliausiu. Aš tikras Lietuvis!" — Bet jis neatkeliāvo, kaip jau tūlus kartus atkeliāves nebuvo. Jām taip karštai tvirtinant, kad ateisiās, jau jautiau, jog jis nei nemāno atkeliauti, ir vien taip tesāko, manīdamas tuo māt geriau itikti. Žinojau iš tūlū kitū atsitikimū, kad tas žmogus labai greit pameļuoja. — Šiais metais jī vēl patikau. Ir vēl jo klausiau, ar ateisiās ī Svente. Iš pradios nežinojo, kāt atsakīti. Kovojo savo vidūje. O aš ī jī žvelgiau visu tvirtumu manīdamas, kad jis tikt atsakītū kaip vīras visiškai taip, kaip veikti ir nori. Ir pagaliaus atsākē, kad šī kartā, turi būtū, negalēsiās atkeliauti. Pasākes jām kelis širdingus žodius ir ējau. Buvau labai diaugsmingas. Jo atsākīmas buvo māt reiškes, ko iš to žmogaus nebebuvau tikējes. Jis buvo vīras buves. Buvo teisībe pasākes. Tāres, kaip jantes ir žinojes. Buvo parodes, jog patvirtējes, pazenges toliau vīriškumo taku.

Kame velnias.

Buvau kviestas kuriām-nors susirinkimui kalbā sakīti. Žadējau kalbēti apie Mūsū Uzdavinī. Nukeliavau. Žmonēs susirinke. Sālē beveik visai pilna. Bet kalbos ir riksmāi tū žmoniū māt līg pranašāvo, jog jū sielū nepasieksiās savo žodiais. Pradējau. Ir nuostabu, kaip nutilo. Kalba māt taip lengvai tekējo, kaip kad didesnīs

žmoniū skaitius tikrai priimtū širdingai, kāt sakau. Pasi-diaugiau labai. Ir baigiau kalbējes visā vālandā. Sakiau, kad būsintios dabar dainos. Tai, kaip māt paskui pranešē, vienas klausītōjū ir neiškentējes nesākes: "Tai velnias. Pirmā grazi, dora kalba, dabar dainos." O buvo dainuojama tikt apie prakilnus jausmus, apie gīvenimo rūpesnius ir skausmus. Bet tūliems žmonēm līg žodīje daina jau pats velnias. Ir negāli jie numanīti, kad veikiau tokiam pasākīme, kurs īra išreiškimas pasididiāvimo, kvailumo ir kitū ītarimo, gāli velnias tupēti. Tik niekas jiems tai neiškina. Būtū tai kunigū uždavinīs. Bet taip tai žmonēs ir žūva.

Vds.

APŽVALGA.

Valdovai ir gīventojai. Mūsū laiku beveik galima tarp jū didī skirtumā pastebēti. Lig Sol buvo kalbama apie karus ir kār pavojū. Ir "Jau-nime" ne tikt kartā nurodīta, kame karū pradīa. Dabar pasirodo, kad tūli žmonēs-gīventojai su visu karštumu tiesiog kursto kār gaisrā. Ira tokiū žmoniū Francijoj, Rusijoj ir Vokioj. Bet valdios ir valdovai taip tvirtinas rimtume, jog negalima gana tai išgirti. Anglū ir Vokietū valdios jau senai ramina žmones; o dabar ir Rusijos valdia apsākē tikrai gražiai, kaip jī norinti tvirtinti taikā tarp valstībiū. Tūjū gīventojams tik reikētū dabar savo valdias tame paremti. Tai būtū tikrai žmoniškai pasielgta. Berods īra žmoniū, kurie māt valdios skelbimus reikiā kazin-kaip išguldīti. Bet taip nebūtū gerai

darīta. Vis reikia pirma visa taip suprasti, kaip kas išrodo.

Vokios kaizaras ir vienas jo nuomininkas. Pirm tūlū metū dovanojo koks-nors žmogus kaizarui didī ūkī. Viena tojo dalis buvo su reikalingosioms trobomis ilgiems metams išnuomuota vienām ūkininkui. Po keliū metū pareikalāvo kaizaras, kad tas jo nuomininkas ištrauktū iš tos dimsties, kuriā buvo samdes. Bet tas žmogus to nedārē. Ir kaizaras paprāšē teismā, kad tāt žmogū priverstū ištraukti. Tuo tarpu kaizaras kokiām didiūjū dimstininkū-ūkininkū suvažiāvimui kalbā sākē apie savo ūkī ir minējo, jog jis išmetes iš vieno savo ūkio žmogū, kurs ūkininkauti nemokējes. Taip kaizarui tur būtū buvo pasakīta jo patarējū. Jis pats negāli visa žinoti. O buvo kitaip. Teismas nusprendē, kad kaizaras neturīs

tiesos minimajam žmogui išmesti. O visi didi ir maži ūkininkai ano krąsto skelbė, kad tasai giventojas esąs labai gabus ūkininkas. Taip kaizaras visaip pasiliko netiesoj. Bet jis susitaikino su savo nuomininku, atpirko iš jojo dimstį, dāvė jām garbės ženklą ir ištarė apgailėjimā, kad neteisingai apie jį kalbėjes. Ir taip šitas atsitikimas parodė labai grazioj šviesoj netik teismā, to krąsto žmones, bet pagaliaus ir patį Vokios kaizarā.

Pasikėsinimai ant valdovų gīvībės vėl dažnai atsitinka. Tīrinėdami historiā, randami, kad jausenais laikais vienas ir antras valdovas mirė užpultas žmogzudiū. Bet laiks nuo laiko šie užpuolimai dažnesni. Šiū metų 17. Kovo tokiu būdu žuvo Graikū karālius. O 13. Balandio vėl bandė kas-noris Spāniū karālū nuzudīti. Tik tai nesisekė. Kas visām-tām priezastis, nelengva trumpu žodiu pasakīti. Ira ne kartā nubaigti labai prakilnos širdies ir visū mīlimi bei gerbiami karāliai. Rodos valdovai, kurie ėra tarsi vidurīs giventojų pagarbos ir meilės, labai greit pastoja ir vidurīs, ė kuri taiko nekanta. O taip dāroma ir kitiems žmonėms. Toliau iš historios matīti, jog tuomet valdovų gīvībė buvo didesniame pavojūje, kuomet žmonės buvo labai šikarštiāve dėl tikībos dalikū, kaip 16. ir 17. Šimtmetiu. Mūsū laiku žmonės ėra įvairū dalikū: luomū, draugijinio gīvenimo,

tautū ir net tikībos klausimū suerzinti. Prisideda prie viso mūsū laikū žmoniū ligotumas, dirgsniū suirimas. Ir iš visū tū dalikū sukīla geismas tām naikinti, kurs lig gīvenimo vidurīj stovi. Tatiau, nors karāliai turi labai svarbiā vietā žmoniū tarpe, jie šiandien gīvenimo taip nebevaldo kaip seniau. Tse kartais šiū dienū prietaisomis ir padėjimais pasinaudodami visai nežimūs žmones sukēlia galingas karštumo bangas, kurios paplėša su savim didi žmoniū skaitiū, ir kazin-kokī pavojū užtraukia tūkstantiems nekaltū žmoniū. Visai paika ėra, taikinti savo nekantā ė vienā žmogū, o būtū jis ir koks valdovas. Padėjimai tikt pasigerīs, žmonėms doriškai kīlant. Išėjimui iš nepalaimos, iš vargū, iš nesmagumū tėra tik vienas kelias, būtent auginti tikrā, prakilnā žmoniškumā.

Jungtū Amėrikos Valstībū valdovas, prėsidantas Dr. W. Wilson, pradėjo Kovo 4. savo pašaukimā labai žimīa kalba. Kān Lapkritio "Jaunime" 1912. mt. apie Wilsonā ir jo valdimo laikā esam pamāne, ta kalba lig tvirtinama. Tarp kito-ko Wilsonas sākė, būk Amėrikos giventojai esā atsigāve nauju žvilgiu ė patiū gīvenimā. Tasai esās tikrai žimus žiūrint ė matėrinī, bet ir ė doros puse. Valdimo tvarka esanti tokia, kad žmogaus liuosibe ginanti, taip kad negalētū iš netītiū būtī šalinama. Bet su lobiais didėjes ir ėpatingas

apsileidimas. Žmogaus gīvībė neesanti gana branginama. Ir todėl naujū valdantiūjū pareiga būsinti šālinti, kas bloga, ir pirm viso viešame gīvenime daugiau žmoniškumo apreikšti. Valdimo pāmatas turīs būtī nepasigailėjimas bet teisingumas. Istātimai turī draugijos sveikātā stiprinti. Mūsū laikas turīs būtī tiesos ir liuosībės laikas. Ir valdantieji turī išpildīti žmoniškumo vilti — Prie kitos progos Dr. W. Wilson esās sākes, kad drāsa esanti retas dalikas viesame gīvenime. Valdininkai turētū žmonėms tarnauti ne kaip jiems smagu, bet kaip sāzinė reikalaujanti. — Iš viso to matīti, jog Jungtū Amėrikos valstībū valdovas nori joms naujā laikā, žmoniškesnī gīvenimā tverti. O mūsū pareiga ėra, tokius pasirūzimo apsireiškimus savo užjauta, savo sympātia pasveikinti.

Amėrikos Lietuviū rūpėnis Prūsū Lietuviū atsigavimu senai buvo žinomas, bet pastaru laiku jis vis aiškiau apsireiškia. Beveik kelis metus jis buvo rėmimas "Birutės" laikraštio. Dabar Amėrikos Lietuvosiam rodos tai nebužtenka ir jie ėpatiai trūsojant Dr. A. K. Rutkauskui nori šelpti "Sāntaros" gīvenimā. Labai jiems už tai dėkoja tie Prūsū Lietuviai, kurie tikrai nori šio krąsto Lietuvosiam atsigavimo. Tiktai kaip padārius, kad visos aukos ir visi darbai nenueitū niekais, tai

sunku suprasti. Aišku, kad vieno ar antro laikraštio žuvinimas, nors ir nuostolis, nebūtū jau ir žuvinimas tautinio Prūsū Lietuvosiam judėjimo. Per giliai tasai jau išisaknėjes ėra. Tūli māno, mums reikiā pirm viso piningū. Bet mām rodos, reikalinga labiau žmoniū, kurie rūpestingiau ir stropiau be atsižiūrėjimo ė savo naudā savo gīvumā apreikštū ir tuo kitus žādintū.

"Sāntaros" draugijos buvo savo ėgaliotinius 24. Kovo Tilžėn nusiuntusios. Buvo svarstoma apie vaisingesnī jū dārbā. Ir vienas sumānimas tāpo priimtas, būtent tas, kad vāsaros laiku, pavieni Draugijū žmonės imtū vaikštioti po Prūsū Lietuvā, jeib geriau pažintū savo krąstā ir tojo žmonėms, progai esant, suteiktū kiek supratimā apie tai, kas Lietuvosiam rūpi šiais laikais. Kaip labai svarbus toks sumānimas, rodos, tik Vokietiai težino. Bet ir Lietuviai, tikime, išlengvo supras, kad Tėvīnės meilė tegāli augti Tėvīne pažįstant.

"Sāntaros" draugijū dārbas tuo tarpu eina tolin, nors viena ir antra draugija sustojo veikusi. Žimus pasidārė ėpatiai katītiū "Vainikas", kurs ne vien katītiuose surengė savo susirinkimus ir mane privertė kalbas sakīti, bet kurio rūpėniu dār ir Nātkiškiuose ėviko net "vākaras". "Tilžės Giedotojams" reikėjo berods gelbėti; bet daugiausia patīs "Vainikietiai" vis-

kân padârê. Tik reikêtû bûtinai ir jiems rūpêti ne visoko bei daug ir netobûlai parengti, bet mâza-ko ir gerai. — Rûpinos dârbuoties ir Vainotiû draugija. Labai gîvi pasirodê ir Plikiškiai. Jie tai Plikiuose, tai Doviluose, tai net Bajoruose "vâkarâ" këlê. Ir tše "Giedotojai" gelbêjo.

Nepaprastâ vâkarâ Giedotojû Draugija 29. Kovo parengê, bûtent savo vedêjui pagerbti. Žinoma, kad save garbên kelia, kurs garbês vertâ žmogû gerbia. Kazin, kaip Sišon!

Lietuviû išdirbiniû pârodos dabar beveik nesiliauja. Râšê laikraščiai, kad Petrapilêj visos Rusijos tautû naminiû išdirbiniû parodoj Kovos mên. pabaigoj Lietuviû darbai labai atsizimêje. Dabar gâli Prûsû

Lietuviû laikraščiai rašinêti apie parodas Klaipêdoj, Siloj ir bûsimâsiâs Gumbinêj ir Berline. Klaipêdoj ir Siloj tos pârodos îviko ir Berline îviks arba jau îviko, nezinoma tikrai kieno rûpesniu. Ir îpatinga, kad visur Vokietiai menami kaipo pârodû rengêjai, ir kad pârodos tarsi vien Vokietiams tebûtû. Gumbinêj keta Gumbinês Lietuviû draugija nuolatine pârrodâ parengti. Taip keliama î viesumâ, kas Lietuviû buvo — beveik reikia sakîti — slepiama ilgus laikus, o kuo tâtiau kaip ir jû kalba apsireiškia jû dvasia ir siela. Ir tai vël parodo, jog mes atsigau name. Daug, daug rankû ir galvû darbuojas. Nors visur dâr prie kiekvieno dârbo tematiti keli žmonês. Vds.

PASIKALBEJIMAI.

Jaunas. Kokiu bûdu galima sužinoti savo pašaukimâ? — Sunku bûtû pasakîti, koks îra vieno ar antro žmogaus pašaukimas, kuomet jis tik žinoti norêtû, ar jis galêtû bûti kunigas, gîdîtojas, akmenû skâldîtojas, stiegius, rašîtojas, vaizdininkas, mokîtojas, ir tt. Bet žmonês paprastai tik taip jieško savo pašaukimo. Mâno, kad bet-kân išmokes darîti, tai tâm esâs ir pašauktas. Kad, paveikslui, kas moka âkmenî skâldîti, ir turêtû bûti akmenû skâldîtojas, kas rašîti gâli, rašîtojas, kas moka dažais taip išdažîti kokî

audimâ, jog pasirodo ant jo koks vaizdas, kad esâs vaizdininkas. Ir tt. Ne tâm žmogus îra pašauktas, kâm jo rankos, kojos, âkîs, ir tt., tinka, arba priprâtintos tikti, bet kâm žmogus îra tinkamas apreikšti. Tai geriau suprasime îsiziûrêdami î îvairius žmoniû dârbus. 1. Ira tokiû, kuriais žmonês vieni kitû gîvibe išlaiko. 2. Kitais jie didina vienas kito gîvenimo smagumâ. 3. Kitais darbais jie maitina vieni kitû vidaus gîvenimâ, sukeldami visokius jausmus, alkimus, geismus, teikdami visokias mintis. 4. Tûli savo dar-

bais žmoniû vidaus gîvenimâ skaidrina, augina žmogaus dvâsios galias suvaldîti jausmus, geismus, tvarkîti mintis, ir tt. 5. Ira pagaliaus tokiû darbû, kuriais žmogaus esîbê, žmoniškumas žâdinamas ir stiprinamas. Situos îvairus dârbus mêgindamas, žmogus veikia galês surasti, kâm jis pašauktas. Neturêtû jis klausti, ar jis šî bei tân išmoktû darîti, bet ar jame, jo širdij, jo sieloj, ir jo kûne to îra, kân jis savo darbu apreikštinori. Gâl išrodîs tai îpatinga. Bet îra tai tikriausias bûdas savo pašaukimâ sužinoti. Žmogûje tat îra, kuo jis labiau pasimêgsta. Kurs vien tenori turêtû užtektinai valgio, gêralo, ir tt., tas turêtû vien tik rūpinties, kaip geriausiu bûdu sau duonos pelnîtû. Kurs labiau diaugiasi visokiais gîvenimo smagumais, tûrêtû bandîti tai darîti, kas tokius smagumus teikia. Kurs, paveikslui, mielai pîrâgû vâlgo, turêtû kitiems pîragus kepti. Kâm svarbiau îra, kân jis jautia, ko jis geidia, âlksa, turêtû rūpinties kitû vidaus gîvenimâ lobinti, tai esti jû jausmû, geismû turtâ didinti. Kâm svarbiau susivaldîti, skaidrû mintiû, mokslo turêtî, tas tikrai pašauktas kitus mokinti. Kuriam nieks taip nerûpi, kaip prakilnesniu bûti, tojo dârbas bus kitiems bûti doros ir prakilnîbês paveikslu. Beveik kiekvienas pašaukimas gâli vienaip ar antraip vartojamas bûti. Paveikslui, kunigas, rašîtojas, dailininkas gâli

savo darbâ darîti vien tâm, jeib sau duonos pelnîtû. Bet tuomet jis îra apsirikes pasirinkdamas šî pašaukimâ. Vis taip tik îra: Koks îra žmogus, toks jo turêtî bûti ir dârbas, ne kân jis moka padarîti, ir kuo daugiau pelnîtû ir smagiau gîventû. Kuomet taip renkamas pašaukimas, visuomet randasi ir tai, kas jâm reikalinga bûs kûno išlaikimui. Ir bûs galima darbâ gerai atlikti. Bet kuomet žmogûje nêra, paveikslui, gîvumo ir mintiû, o jis norêtû bûti rašîtojas, jis nieko gera nepadârîs ir tik sau taip šliauzinês.

Jaun. 2. Kân darîti, kad greittiau skaistîbês gîveniman sugrîžus? — Jauniems, kurie išauga iš vaiko î vîriškâ gîvenimâ, nedaug reikia, ir gašlumas juose užsidega. Ipatiai, kad jie auge îra nevisai svaruose padêjimuose. Svarbiausia priemonê nuo to apsisaugoti îra mintiû kreipimas î skaistîbês, î prakilnus dalikus. Reikia skaitîti, kas gražu, dora. Ir daug apie tai mâtîti. Patartiau skaitîti mano "Gimdîmo Slêpinus." Kad užeina kokia nešvari mintis, reikia jâ nupeikti, kaip žmogaus nevertâ ir tuoju kreipties Salin nuo jos. Bet nêra visi kûno apsireiškimai jau îr visuomet nešvârûs. Labai naudinga taipo-jau îra sunkus dârbas atlikti, taip, kad visiškai žmogus nuilsta. Valgis neturêtû riebus bûti. Geriausia, mêsos visai

neválgius. Daznai nuogu kūnu lankstities, judėti ore, gymnastikā varīti. — Liuosu vāsaros laiku reikētū tām īpatiai naudodoties. Kitiems pakalbant, arba paskaitant, kas dora, grazu, išmintinga, taipo-jau tvirtinas paties skaisfībē. Tokiu dārbu ir naujingai būtū laikas praleidiamas.

Pilotas. 1. Ar ģra kokie Svantieji ir angēlai dangūje? — Visur jū ģra. Ir ant zemēs. Tik reikia suprasti, kas tie Svantieji ir angēlai. Mātome gana daznai, kad ģra kiauliū ir ģra balandiū.

2. Ar pragare būs kokie ģrankiai sieloms kankinti, ir kur ģra prāgaras? — Kur

ir kas prāgaras, jau ne kartā rašiau. Taip Spālio "Jaunime" 1911. mt. ir Lapkritio "Jaun." 1912. mt. Prāgarā suprasime, zinodami, kas dangus. Apie tai rašiau Gruodio "Jaun" 1912. mt. — Pragare nebūs, bet ģra ģrankiū sieloms kankinti, kaip tai visi mes jautiame. Sāko senas zodis: "Ant zemēs ģivena tie, kurie vienas kitā mīli, pragare tie, kuriū kiekvienas tik save temīli, o dangūje tie, kuriū kiekvienas visus mīli." Tai-ģi, kaip labai mes save mīlime, tiek ir ģra mūsū sieloms kankinti ģrankiū, lģg daug ar kūnu ģivename, ar jģ mums mirtis paplēšes būtū.

Vds.

NAUJI RASTAI.

Vidūnas, Amžina Ugnis. Drāmū Trilogģa. Išleido "Rūta", Tilzēje 1912-13. mt. Kaina 5 Mk., 2,25 Rbl., 1,50 ŗ; labai gražiai rištos knģgos: 7,00 Mk., 3 Rbl., 2,10 ŗ. — Knģga turi 328 psl. ir ģra spauzdinta su dviem varsom ir visokiais išpuošimais. Gaunama jģ ir iš "Jaunimo" leidģjo. — Labai diaugiuos galģjes paduoti šitā veikalā Lietuvai. Ir tikiu, kad būs numānoma, kiek juo Lieuviū raštijai suteikta.

Vds.

Iš leidģjū-raštiojū pusēs.

Visū "Jaunimo" skaitģtojū prāsome ģsakiai, kad jie, norēdami gauti "Jaunimo" arba "Saltinio", kurs ējo iš Tilzēs, arba šiaip pavienius Vidūno raštus, visuomet kreiptūs ģ apatģo pasirāšiusijģ. Šiaip galģ labai lengvai atsiktģ, kad visai nesulauks atsākģmo. Tiktai vien raštijos reikalams tereikētū Vidūno adresu naudotģes, kursai toks: Vidūnas, Tilsit, Preuszen, Anger 23. — "Jaunimas" siuntiamas ģ namus uz 2,40 M. metams, ģ Didģjā Lietuvā uz 1,25 Rublģ, ģ Amērikā uz 75 Centus, pavienis numeris uz 30 Pfg., 15 Kap. arba 10 Cent. — Iš Did. Liet. galima piningus siūsti ģdedant ģ laiškā popierģnģ Rublģ, o 25 Kap. post. markēmģs. Bet nereikētū ģdėti markes uz visa 1,25 Rbl. Laiškā reikētū ģrašģdinti. — "Jaunimo" tām nesiuntģme, kurģo adresu neišskaitģme. — Visū, kurie rāšo ģ "Jaunimā", prāsome ģdant uzlģpintū uztektģnai postģniū markutiū. Nekartā turime baasmēs uzmokģti, net lģg 40 Pfg., kadangi laiškas buvo nefrankuotas kiek reikģnt. Toliau tokiū laiškū visai nebepriimsime. — Prāeitū metū "Jaunimas" ģra dabar gaunamas ir gražiai ģrištas uz 3,50 M., 1,70 Rbl. arba 1 Dol. Gaunami ir "Saltiniai" nerģsti uz 2 M. metams, rišti uz 3,50 M., 1,70 Rbl. arba 1 Dol. — Vēl turime minģti, gāve piningū (15,70 Mk.) iš Amērikos, o neturime žģnios iš ko ir kām tie pin.

Martin Aszmutat, Tilzģj, (Tilsit) **Garnisonstr. 19.**

Prie Mildos aukuro griuvēsģiū. P. Golovnia.

Sāko Mildā esant buvusi senovģje Lieuviū meilēs dievaitē. Tai žģnant, šitas vaizdelis žādģna labai ģivus ir gražus jausmus. Tur bģt vaizdelģo tvērģjas juo pirmā kartā stojasi viešuman. Lai būs jām lemtas geriausias pasisekimas daiļēs veikalams tvėriant.